12.2.2026

Vero-osasto
Hallitusneuvos Ismo Mäenpää

Eduskunnan talousvaliokuntalle
Kirjallinen asiantuntijalausunto; KAA 7/2025 vp talousvaliokunnassa 13.2.2026

Krääsätalous kuriin – suomalaisyritysten ja kuluttajien oikeuksien puolesta

Kolmansista maista, erityisesti Kiinasta, saapuvien vähäarvoisten lähetysten voimakkaasti kasvanut volyymi haastaa erityisesti tulliviranomaisia koko EU:ssa. EU:n kauppapolitiikkaa toimeenpaneva tullilainsäädäntö kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan, mikä rajoittaa mahdollisuuksia kansallisten lainsäädäntötoimien toteuttamiseen jäsenmaissa.

Tavaroiden tulliselvittämistä koskevia EU:ssa valmisteltavia toimenpiteitä

Euroopan komissio antoi 17.5.2023 unionin tullireformiksi kutsutun lainsäädäntöehdotuksen, jota se luonnehti unionin suurimmaksi tullialan uudistukseksi sitten tulliliiton perustamisen vuonna 1968. Esitys sisälsi myös toimenpiteitä koskien vähäarvoisia lähetyksiä.

Tullireformiin kuuluva unionin uusi tullikoodeksi on trilogivaiheessa. Lainsäädäntöuudistukseen sisältyy mm. verkkokauppaa koskevaa sääntelyä, jossa tarkoituksena on määrätä verkkoalusta tullivelvolliseksi, joka vastaisi tavaran säännösten mukaisuudesta.

Komission ehdotukseen sisältyy myös esitys unionin tullittomuusasetuksen muuttamisesta niin, että poistetaan enintään 150 euron arvoisten tavaroiden tullittomuus. Uuden lainsäädännön soveltamisen on tarkoitus alkaa 1.7.2028, kun tullidatakeskus, jota kautta tulli-ilmoitukset jatkossa EU:ssa annettaisiin, on otettu käyttöön.

Tullireformista neuvostossa käydyn valmistelun kuluessa on vähäarvoisten tavaroiden etämyynnin määrä jatkanut kasvuaan, minkä vuoksi lainsäädäntöhankkeeseen on neuvostossa otettu mukaan nopeammin vaikuttavia toimenpiteitä.

Ecofin-neuvosto saavutti 12.12.2025 poliittisen yhteisymmärryksen vähäarvoisten tavaroiden tullittomuuden nopeamman poistamisen mahdollistavan väliaikaisen ratkaisun sisällöstä. Sen mukaan kaikista enintään 150 euron arvoisista arvonlisäverotuksen IOSS-järjestelmässä myydyistä tavaroista sekä enintään 150 euron arvoisista postilähetyksinä kuljetetuista tavaroista kannettaisiin kiinteä 3 euron tavaraeräkohtainen tulli. Väliaikaisratkaisun on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2026 ja jatkua niin kauan, kunnes uuden tullikoodeksin verkkokauppaa koskevat säännökset tulevat voimaan 1.7.2028, jonka jälkeen kannettaisiin tavaranimikkeen mukaisia tulleja. Tarvittava yksityiskohtaisempi sääntely on tarkoitus antaa tekemällä muutokset unionin nykyisen tullikoodeksin nojalla annettuun komission delegoituun asetukseen (EU) 2015/2446 alkuvuoden 2026 aikana.

Sääntelyyn kuuluu. että komissio arvioi lokakuuhun 2026 mennessä ja sen jälkeen kuukausittain, esiintyykö kauppavirtojen uudelleensuuntautumista. Jos komissio toteaa, että kauppavirtoja on suuntautunut uudelleen, se tekee tarvittaessa ehdotuksen

siirtymätoimenpiteeksi, joka kattaa kaikki sellaiset lähetykseen sisältyvät tavarat, joiden todellinen kokonaisarvo on enintään 150 euroa.

Uutta tullikoodeksia koskevaan komission ehdotukseen on neuvostokäsittelyn aikana lisätty ehdotus tulliselvityksen yhteydessä kannettavasta käsittelymaksusta. Arvion mukaan kustannusperusteinen käsittelymaksu voisi olla noin 2 euroa per tavaraerä ja sen kantaminen olisi tarkoitus aloittaa viimeistään marraskuussa 2026. Maksun kantaminen edellyttää komission ja jäsenmaiden pikaisella aikataululla määritettäviä tietojärjestelmämuutoksia. Kannettavan maksun suuruuden määrittäisi komissio asetuksellaan WTO:n säännökset huomioon ottaen.

Uuteen tullikoodeksiin on neuvoston käsittelyssä lisätty myös säännös ns. etämyynnin tullivarastosta. Sen ideana on kannustaa verkkokauppoja lähettämään suuria määriä tuotteita ns. bulkkilähetyksinä erityiseen tullivarastoon unionin alueella, jonka kautta tavaroita voisi toimittaa ostajille unionissa. Käsittelymaksu olisi tällöin mahdollisesti vain 50 senttiä per tavaraerä. Alempi käsittelymaksu olisi perusteltavissa valvonnan kulujen pienenemisellä ja sillä toivotaan olevan ohjausvaikutusta. Varastointi Euroopassa mahdollistaisi suuren tavaramäärän tarkastamisen, mikä edesauttaisi myös markkinavalvonnan toteuttamista. Etämyynnin tullivarastoinnin olisi tarkoitus mahdollistaa, että muutkin viranomaiset kuin tulli pääsisivät tarkastamaan varastossa olevia tavaroita.

Verotusta koskevia näkökohtia

Arvonlisäverotuksessa sekä EU:n sisällä että EU:n ulkopuolelta tuotavien tavaroiden myynnistä tulee lähtökohtaisesti suorittaa arvonlisävero. EU:n ulkopuolelta tuotteita myyvät toimijat eivät näin ollen tässä mielessä saa arvonlisäverotuksessa kilpailuetua suhteessa EU-toimijoihin. Kun suomalaiset tilaavat EU:n ulkopuolelta esimerkiksi pikamuotia tai halpatuotteita, tulee tuotteista maksettavaksi Suomessa maahantuonnin arvonlisävero tavaroiden arvosta riippumatta. Vähäarvoisten tavaralähetysten arvonlisäverottomuusraja poistui EU-laajuisesti heinäkuussa vuonna 2021. Mikäli Suomessa jokin toimija myy Suomen sisällä tällaista pikamuotia tai halpatuotteita, on myynti normaalisti arvonlisäverollinen, jos toimijan vuotuinen 20 000 euron liikevaihtoraja (ns. vähäisen toiminnan raja-arvo) ylittyy. Arvonlisäverotuksessa ei myöskään voida kohdella keskenään samanlaisia tavaroita verotuksellisesti eri tavoin esimerkiksi tavaroiden alkuperän perusteella (esim. EU:n ulkopuolelta/EU:sta peräisin olevat tavarat). Mahdollisia kansallisia verotuksellisia toimia pohdittaessa on lisäksi otettava huomioon, että arvonlisäverodirektiivi ei sisällä pikamuodin tms. määritelmää, eikä sitä ole eroteltu omaksi tavararyhmäkseen, johon voitaisiin esimerkiksi soveltaa muista tavaroista poikkeavaa (esimerkiksi korkeampaa) verokantaa. Näin ollen ”pikamuotiveroa” tai muutakaan ”krääsäveroa” ei ole mahdollista toteuttaa arvonlisäverojärjestelmän/arvonlisäverotuksen kautta tai arvonlisäverona.

Kansallisen veron säätäminen esimerkiksi ns. ultrapikamuodille on arvioitu olevan vaikeaa, jos lainkaan mahdollista. Veroa ei voitaisi asettaa vain tuontituotteille, koska se katsottaisiin kotimaista tuotantoa suosivana tuontia syrjiväksi ja siten EU:n perustamissopimuksessa kielletyksi veroksi. Veron pitäisi siten kohdistua myös suomalaisiin tuotteisiin. Kansallisesti on selvitetty tuotteiden hiilijalanjälkeen perustuvaa kulutusveroa valtioneuvoston tutkimusrahoituksella[1], mikä pohjautui muun muassa hallitusohjelmassa esitettyyn tavoitteeseen päästöjen vähentämisestä kotitalouksien kulutustottumuksia muuttamalla. Keskeinen ongelma liittyy päästöjen määrittämisen ja päästötietojen puutteeseen. Mahdollisen veron vaikutusta tuotteiden hintoihin ei myöskään tiedetä, eikä myöskään sitä, miten hintojen muutos vaikuttaisi kuluttajien valintoihin. Tämänhetkisillä tiedoilla vero-ohjauksen erilaiset kustannukset olisivat huomattavan suuret verrattuna siitä saataviin hyötyihin. Halpahintaisten

[1] ns. VN-TEAS; https://tietokayttoon.fi/julkaisut/raportti?pubid=URN:ISBN:978-952-383-313-5

tuotteiden veroa ei voitaisi myöskään asettaa niiden hintaan nähden kovin suureksi, jolloin veron kantokustannukset ja muut haitat voisivat olla suhteettoman suuria kertyvään verotuottoon nähden.